

SEMINAR PENGAJIAN SYARIAH DAN UNDANG-UNDANG
DI INSTITUSI-INSTITUSI PENGAJIAN TINGGI DI
MALAYSIA PERINGKAT KEBANGSAAN

ANJURAN
JABATAN SYARIAH
FAKULTI PENGAJIAN ISLAM

KERTAS KERJA IV
PENGAJIAN SYARIAH DAN UNDANG-UNDANG
DI FAKULTI SYARIAH AKADEMI ISLAM
UNIVERSITI MALAYA

PROF. MADYA MAHMOOD ZUHDI HJ. AB.MAJID
PENSYARAH
FAKULTI SYARIAH
UNIVERSITI MALAYA

PADA
25 - 26 OGOS 1993

TEMPAT
BILIK JUMAAH
PARAS 5, BANGUNAN PENTADBIRAN
UKM BANGI

Fakulti Pengajian Islam
Universiti Kebangsaan Malaysia
Bangi

**PENGAJIAN SYARIAH DAN UNDANG-UNDANG
DI FAKULTI SYARIAH AKADEMI ISLAM
UNIVERSITI MALAYA**

Oleh:

Prof. Madya Dr. Mahmood Zuhdi Hj. Ab Majid

Pengenalan

Fakulti Syariah, Akademi Islam, Universiti Malaya pada asasnya lanjutan kepada Fakulti Syariah dan Undang-undang, Yayasan Pengajian Tinggi Islam Kelantan. Berasaskan kepada perakuan yang dibuat oleh Lembaga Pengajian Akademi Islam, Universiti Malaya, fakulti ini telah ditubuhkan pada tahun 1981, serentak dengan penubuhan Akademi Islam, Universiti Malaya sendiri sebagai sebuah cawangan kampus. Bersama-sama fakulti ini di bawah Akademi Islam telah ditubuhkan juga sebuah Fakulti Usuluddin, satu Program pendidikan Islam dan sebuah pusat metrikulasi yang diberi nama Pra Akademi Islam.

Buat masa sekarang Fakulti Syariah, Akademi Islam, Universiti Malaya menawarkan tiga program pengajian, iaitu program perundangan, program perekonomian dan program politik dan pentadbiran. Pada asasnya program-program ini bersifat sepadu, dalam erti bahawa kursus-kursus Syariah dan sistem konvensional diberi pemberatan yang sama dalam bentuk bukan komparatif.

Pengajian Syariah dan Undang-undang

Bagi tujuan kertas ini hanya program perundangan sahaja yang akan diuraikan. Kerana program inilah yang menampung pengajian Syariah dan Undang-undang. Sedangkan program perekonomian terisi dengan pengajian Syariah dan ekonomi, sementara di bawah program politik dan pentadbiran pula ditawarkan kursus-kursus politik dan pentadbiran di samping subjek-subjek Syariah dalam pengertian yang digunakan dalam kertas ini.

Program perundangan ini boleh disifatkan sebagai terdiri dari dua pakej. Yang pertamanya ialah pakej ilmu-ilmu tradisi Syariah yang merupakan pakej guna sama dengan program-program lain. Sementara pakej kedua pula terdiri dari ilmu undang-undang konvensional samada yang dilaksanakan di mahkamah-mahkamah awam atau di mahkamah-mahkamah Syariah di negara ini. Di samping itu bahasa-bahasa Arab dan Inggeris kemahiran juga diajar sebagai mata-mata pelajaran dalam kurikulum.

Kesepaduan sama berat antara dua pakej ini diterapkan melalui bilangan kursus yang sama atau hampir sama antara kedua pakej berkenaan, penggunaan kaedah satu kursus satu unit dan pengekalan setiap kursus sebagai satu pengajian yang tersendiri dan bukan sebagai sebahagian dari topik-topik yang diperlukan dalam pengajian yang berbentuk komparatif.

Objektif Pengajian

Sesuai dengan objektif umum penubuhan Akademi Islam sendiri yang, antara lain untuk melahirkan siswazah yang berpengetahuan dan berjiwa Islam bagi menjadi pegawai tadbir, ahli pendidik, para-penyelidik dan ahli profesional, objektif pengajian Syariah dan Undang-undang di Fakulti Syariah ini juga boleh disifatkan sebagai, antara lain untuk melahirkan para pendidik, pentadbir, ahli akademik dan profesional di bidang Syariah dan Undang-undang. Dalam bahasa yang lebih jelas, pengajian berkenaan mempunyai objektif untuk melahirkan para guru dan pensyarah, para penyelidik, para pegawai, peguam, hakim dan sebagainya dalam bidang-bidang Syariah dan Undang-undang.

Jelasnya, pengajian berkenaan mempunyai tujuan bukan semata-mata untuk melahirkan ahli-ahli ilmu kerana ilmu, tetapi sebaliknya melahirkan para graduan yang laku di pasaran kerjaya dalam bidang-bidang berkenaan. Oleh kerana itu berjaya atau tidaknya objektif ini banyak ditentukan oleh samada para graduan berkenaan benar-benar laku di semua pasaran kerjaya berkenaan atau sebaliknya.

Korikulum

Bagi mencapai objektif tersebut korikulum pengajian berkenaan telah digubah dalam bentuk yang merangkumi hampir ke

semua mata pelajaran yang biasanya diajar di fakulti-fakulti Syariah dalam bentuknya yang tradisional dan yang biasanya diajar di Fakulti Undang-undang dalam bentuknya yang tradisional. Dengan kata lain, korikulum yang digunakan bagi pengajian berkenaan secara umumnya boleh disifatkan sebagai merangkumi matapelajaran-matapelajaran yang biasanya diajar dalam dua fakulti yang berasingan.

Untuk memenuhi kehendak korikulum yang berbentuk horizontal ini lebih kurang sepuluh subjek perlu diambil oleh setiap pelajar dalam setiap tahun pengajian dengan kadar 24 jam pertembungan dalam seminggu. (Lihat lampiran A)

Bahasa yang digunakan dalam kursus-kursus berkenaan ialah bahasa Arab bagi subjek-subjek Syariah klasik dan bahasa Melayu bagi mata-mata pelajaran undang-undang. Sebagaimana yang telah disebutkan di atas, bahasa Inggeris diajar sebagai satu mata pelajaran. Ia diajar dalam tahun-tahun pertama, kedua dan ketiga di samping bahasa Arab yang juga diajar di tahun akhir.

Pendekatan

Setakat ini pendekatan yang diambil dalam mengajar semua matapelajaran berkenaan lebih bersifat akademik dari kemahiran. Namun demikian beberapa program kemahiran juga diadakan seperti perbicaraan olok-olok (Mock trial), latihan-latihan di mahkamah-mahkamah Syariah dan sebagainya.

Sifat akademik ini juga mempengaruhi pemarkahan dalam ujian-ujian atau peperiksaan-peperiksaan yang diadakan. Keutamaan diberikan kepada penghasilan maklumat dan sedikit sahaja diberikan kepada aspek kemahiran dan kerja-kerja kursus.

Ijazah

Ijazah yang dikeluarkan ialah ijazah dalam pengajian Syariah (B.Sh.). Setakat ini belum diperkenalkan ijazah yang menggambarkan kursus-kursus yang sebenarnya diajar dalam pengajian berkenaan. Hanya transkrip sahaja yang memberikan gambaran sebenar tentang apa yang dipelajari oleh pelajar berkenaan.

Bidang Kerjaya Siswazah

Sebahagian besar siswazah tersalur ke bidang perguruan. Bilangan yang bekerja di bidang pentadbiran amat sedikit sekali. Paling sedikit ialah mereka yang bekerja di bidang perundangan.

Lampiran (A)

JADUAL KURSUS SARJANA MUDA SYARIAH

TAHUN PERTAMA

(1) TUJUH Unit wajib berikut:

YF101	Pengantar Hukum Islam	(1 Unit)	BM	2
YF102	Fiqh al-Ibadat	(1 Unit)	BA	2
YF104	Ulum al-Quran	(1 Unit)	BA	2
YF105	Ulum al-Hadith	(1 Unit)	BA	2
YF106	An-Nuzum al-Islamiyyah	(1 Unit)	BA	2
IB101	Bahasa Arab	(1 Unit)	BA	4
IB102	Bahasa Inggeris	(1 Unit)	BI	4

dan

(2)	YL101	Pengantar kepada Sistem Undang-Undang di Malaysia	(1 Unit)	BM	2
	YL102	Undang-undang Perlembagaan dan Pentadbiran	(1 Unit)	BM	2
	YL103	Pentadbiran Undang-undang Islam di Malaysia	(1 Unit)	BM	2

atau

(3)	YE101	Prinsip-prinsip Ekonomi	(1 Unit)	BM	2
	YE101	Kuantitatif I	(1 Unit)	BM	2

atau

(4)	YL102	Undang-undang Perlembagaan dan Pentadbiran	(1 Unit)	BM	2
	YP103	Pengantar Sains Politik	(1 Unit)	BM	2
	YP104	Asas Pemikiran Politik Islam	(1 Unit)	BM	2

TAHUN KEDUA

(1) TUJUH Unit wajib berikut:

YF201	Fiqh al-Usrah	(1 Unit)	BA	2
YF205	Fiqh al-Muamalat I	(1 Unit)	BA	2
YF206	Usul al-Fiqh I	(1 Unit)	BA	2
YF207	Usul at-Tafsir	(1 Unit)	BA	2
YF208	Mustalah al-Hadith	(1 Unit)	BA	2
IB201	Bahasa Arab	(1 Unit)	BA	4
IB202	Bahasa Inggeris	(1 Unit)	BI	4

dan

(2) YL203 Undang-undang Kontrak	(1 Unit)	BM	2
YL204 Undang-undang Tanah	(1 Unit)	BM	2
YL205 Undang-undang Pentadbiran Keluarga Islam	(1 Unit)	BM	2

atau

(3) YE202 Kuantitatif II	(1 Unit)	BM	2
YE203 Ekonomi Mikro I	(1 Unit)	BM	2
YE204 Ekonomi Makro I	(1 Unit)	BM	2

atau

(4) YP201 Institusi Politik Islam	(1 Unit)	BM	2
YP203 Politik dan Masyarakat Malaysia	(1 Unit)	BM	2
YP204 Pengurusan Pentadbiran	(1 Unit)	BM	2

TAHUN KETIGA

(1) ENAM Unit wajib berikut:

YF301 Fiqh al-Jinayat	(1 Unit)	BA	2
YF305 Fiqh al-Muamalat II	(1 Unit)	BA	2
YF306 Usul al-Fiqh II	(1 Unit)	BA	2
YK301 Metodologi Penyelidikan	(1 Unit)	BM	2
IB301 Bahasa Arab	(1 Unit)	BA	4
IB302 Bahasa Inggeris	(1 Unit)	BI	4

dan

(2) YL301 Undang-undang Jenayah	(1 Unit)	BM	2
YL302 Undang-undang harta	(1 Unit)	BM	2
YL303 Undang-undang Zakat dan Baitulmal	(1 Unit)	BM	2
YL304 Nizam al-Qadza	(1 Unit)	BA	2

atau

(3) YE302 Pengantar Perakaunan	(1 Unit)	BM	2
YE303 Ekonomi Mikro II	(1 Unit)	BM	2
YE304 Ekonomi Makro II	(1 Unit)	BM	2
YE305 Pemikiran Ekonomi	(1 Unit)	BM	2

atau

(4) YP302 Hukum Islam Antarabangsa	(1 Unit)	BM	2
YP303 Politik Antarabangsa	(1 Unit)	BM	2
YP304 Sejarah Pemikiran Politik Moden	(1 Unit)	BM	2
YP305 Pentadbiran Awam	(1 Unit)	BM	2

TAHUN KEEMPAT

(1) LIMA Unit wajib berikut:

YF401 Fiqh al-Mawarithh	(1 Unit)	BA	2
YF405 Qawa'id al-Fiqhiyah	(1 Unit)	BA	2
YF406 Usul al-Fiqh III	(1 Unit)	BA	2
YK401 Kertas Projek	(2 Unit)	BM	
IB401 Bahasa Arab	(1 Unit)	BA	4

dan

(2) YL401 Undang-undang Keterangan	(1 Unit)	BM	2
YL402 Undang-undang Acara Sivil	(1 Unit)	BM	2
YL403 Undang-undang Acara Jenayah	(1 Unit)	BM	2
YL404 Fiqh ad-Da'wa Wal-Baiyyinat	(1 Unit)	BA	2

atau

YE402 Ekonomi Perancangan dan Pembangunan	(1 Unit)	BM	2
YE403 Pemikiran Ekonomi	(1 Unit)	BM	2
YE404 Seminar Ekonomi Malaysia dan Isu-isu Semasa	(1 Unit)	MM	2

atau

(4) YP403 Islam dan Ideologi Barat	(1 Unit)	BM	2
YP404 Politik Perbandingan	(1 Unit)	BM	2
YP405 Pentadbiran Kakitangan dan Organisasi	(1 Unit)	BM	2
YP406 Seminar Isu-isu Politik Semasa	(1 Unit)	BM	2

 Perpustakaan Undang-Undang
Universiti Malaysia